

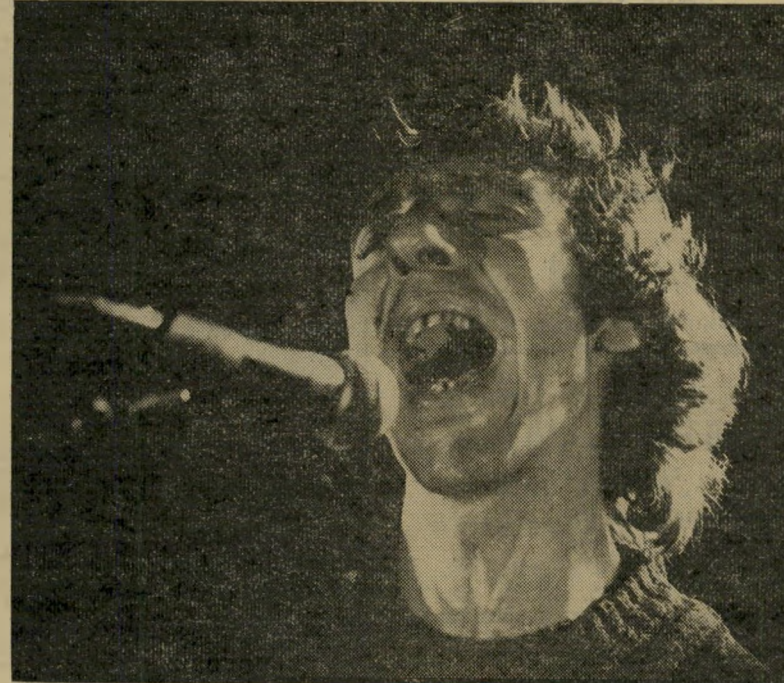
(המשך מעמוד 51)

אותך מאה מטרים מפה, ולהראות לך במחייך את כל העבר שלי, הוא אומר. ואני יכול לשבת אתך פה, בחדר הזה, להשקיף על הנוף ולספר לך על עצמי. אני מעדיפה להישאר בחדר. בימים אלה יוצא שלמה בר בתוכי ניה חדשה. הוא התפרסם אחרי שכתב 13 שירים להצגה "קריזה", שהועלתה בתיאטרון חיפה. שלמה בר, כמו מלך מרוקאי, ישב ליד התופים, גוו זקוף, צווארו ארוך ושר. אחר-כך הקים את להקת "הברירה הטבעית", שהפכה הצלחה בין לילה. הרדיו אהב אותו, גם הקהלי הוא מילא את האולמות. השנה הוא הצטרף לת"מ, ומעריציו האשכנזים התאכזבו. הוא ליכלך אוי תה, אמר לי אחד מהם. שלמה בר מכר את שמו ואת פירומו כדי לקדם ולעזור למיפלגה הספרדית החדשה, וש-

והתגלגלתי במוסדות התחיל הניתוק. שכחתי לספר לך, שכשהייתי בן שמונה הייתי במינור ברמלה.

מה זה עשה קך?

הייתי ילד שחיפש אמונה. הייתי במינור שנתיים. הפסלים השפיעו עלי ובשלב מסוים מאוד הערצתי את הכומר. החי נוך במינור היה נוקשה — אם לא הכנת שיעורים חטפת מכות באצבעות הידיים בסרגל. הכומר היה עולה כל יום אל הר במה לשאת דרשה — הוא היה מרשים מאוד. גרנו במעין פרודור ארוך. כולו מיטות-מיטות. בסוף הפרודור גר הכומר. אני זוכר שלילה אחד, בשעה שתיים, שמעתי מוסיקה. זה היה ג'אז. פקחתי עיניים — היה ליל ירח מלא. ודרך הרשת בחלון התמקד בעיני צלב. שמעתי מוסיקה תלומית. ראיתי צלב וחשבתי שקורים דברים — כל חיי אני מחפש סימנים וזה

זמר בר בקונצרט

פעם הייתי שמאלני, עד שהבנתי שזה דאווי סתם!

מה שמפעיל אותי. הלכתי בעקבות המוסיקה והגעתי לחדרו של הכומר. הצצתי בהרדת-קודש דרך חורה-המגעול וראיתי אותו מקיים את העניין עם הטבר חית שלו. האכזבה הייתה גוראת — הבנתי שהכל דאווי, ואני חשבתי שהוא קדוש!

אחר-כך, המימסד הדתי הוציא אותי מן המינור ולקח אותי למוסד דתי.

ואז ראית את הרב מקיים את העניין עם הטבחית שלו? למה לא? שיקים. שיהיה לו לבריאות. אבל ברצינות — התגלה לי האבסורד. ה' קדוש!

ההורים שלנו איבדו את המניות אצל הילדים שלהם ברגע שהגיעו לארץ-ישראל

נצרות היא ללא-ספק סם. אתה נכנס ל' כנסייה ואתה הופך לאפס לעומת הדבר הענק הזה. ואילו בבית-כנסת, כשאתה נכנס אתה מרגיש יותר ב'אדם מאשר בחוף. אחר-כך התגלגלתי לכפר-בתיה, אחר-כך הייתי במוסד — אף! בכמה מוסדות שהייתי — ובחרבה קיבוצים.

היית ילד בעייתי?

הבנתי שאני בעייתי היום אני מבין שהמיסגרות השונות טימטמו לי את המוח. לא ידעתי במה להאמין, למי להאמין.

הפכת עבריין?

לא. לא גנבתי ולא יכולתי לעשות את הדברים האלה. הייתה לי תקופה מסויימת ששיחקתי אותה בפזוזה של עבריין, אבל אני לא בנוי לזה.

ניסית לגנוב?

במוסד, פה ושם, אבל אף-פעם לא הש' תתפתי בפריצות. אף פעם לא גנבתי כסף.

האם העובדה שלא היית עבריין לא הפחיתה מערכך בעיני האחרים כחברה שבה היית?

לא הייתי הרבה זמן במקום אחד. כך שלא הייתי צריך להסתגל לדפוסייה-החברה.

שירתת כצבא?

לא. באותה תקופה הייתי מעורער מבחינה נפשית. הייתי מלא זעם. הצבא קבע שאני לא מאוזן. עשו לי בחינות פסיכרטיכניות — אמרו לי תבדוק מאיפה מגיע לאן הולך, ואני במשחקים האלה לא שיחקתי, או קבעו שאני פסיכי. העריכו שהאינטליגנציה שלי פגומה.

זה פגע בך?

פגע בי עד שהייתי בן עשרים ושמונה. עד אז הייתה לי דימוי מאוד נמוך על עצמי — בעיני עצמי הייתי אפס וזו הרגשה מאוד נמוכה, אתה לא יודע מה לעשות.

התופים החזיקו אותי. ניגנתי על תופים מגיל ארבע, הם הפכו בשבילי לצורך. דרך התופים יכולתי להביע את עצמי, לשחרר לחצים. איתם הייתי שמח. איתם הייתי בוכה, הם היו הפסיכולוג שלי, כמו שקוראים לזה בשפת המערב. עד גיל 28 הייתי טיח. אהבתי מוסיקה וחלמתי לעסוק במוסיקה — חלום שעד אז לא התגשם.

בגיל 28 הלחנתי את השיר הראשון שלי. קודם שרתי כל מיני שירים כמו "שדמי תי" ו"החליל" — שירים מאוד יפים של זהבי וארגוב, שירים שהם בחזקת קלטיקה. בפעם הראשונה כשהלחנתי את השיר שלי, הבנתי שזו הדרך. התחלתי לבדוק מה קורה איתי והחלטתי להועיד את עצמי באופן מוחלט למוסיקה, ואז באה העבודה המימסדית הראשונה. יובל מס' קין, שאותו הכרתי דרך דודו אלהרר שגדל איתי, המליץ עלי לתיאטרון חיפה. והתבקשתי לכתוב את המוסיקה למחזה של יהושוע סובול קריזה.

האם אי-פעם הפתרת את הי עובדה שאתה מרוקאי?

כן. בטח. כשהייתי במוסד לא אמרתי שאני מרוקאי, אמרתי שאני צרפתי. אבל היו כאלה שלא הייתה להם ברירה.

נחזור ל"קריזה"...

זאת הייתה בעצם העבודה הראשונה שלי כמוסיקאי. עד אז לקח לי שנה כדי להלחין שיר, ופיתאום הייתי צריך להלחין בר חודשיים 14 שירים. הייתי חייב להתמודד. הבנתי שאם אני רוצה להתקיים, אני צריך לשחק לפי החוקים שלהם. עכשיו אני כבר לא צריך — ביססתי את עצמי, ואני כותב על פי החוקים שלי, בזמן שלי, בלי הפאראנויה של מה יקרה מחר.

איך הרגשת כשעברת, כמו שאתה קורא לזה, לצד שלהם?

אני לא בצד שלהם. עכשיו אני נמצא אמנם, בפנים, אבל שייך לחוף. המול הגדול ביותר שלי הוא שלא למדתי בצורה מסודרת, אם הייתי לומד, הם היו דופכים אותי לאחד הבלוקים הרגילים שלהם. בגלל האינפורמציה שלא קיבלתי, כבר יכול, אני מה שאני. אני מאמין שאינפורמציה של האמנות קיימת בויתרון, לא בלימוד. אתה יכול ללמוד שנים אבל תישאר מה שאתה. הבנתי דבר בסיסי אחד: אם אני שואב מאבא שלי, אני מקשר בין האבא שלי והבן שלי. בתרבות שלנו, בניגוד לתרבות המערבית, בניס קשורים לאבות. בתרבות המערבית בניס בוגדים באבות בצורה שיטתית — קם דור חדש, ואחריו קם דור עוד יותר חדש ועוד יותר חדש ועוד יותר חדש. מי שחדשן נעלם, אני לא רוצה להיות לא חדשן ולא נעלם. אני מאמין בתפיסה היהודית בקבלה מ' אבות לבנים, אני מאמין בשפה כמהות. השפה העברית היא שפת-מהותיות, ואילו השפות האחרות הן שפות של סמלים ו' אינפורמציה. אין עוד שפה אחת כל אות עומדת ברשות עצמה ואינה מחוברת לאות אחרת. קחי לדוגמה את אמילה חיים: החיית והיוד יוצרות את המילה חי, היוד וההם יוצרות את המילה ים, היוד יוצרת את שמו

של הקדוש-ברוך-הוא חיות ומם יוצרות חם משני הצדדים.

מה שמקסים אותי זה איזה אין סוף יש בשפה הזו, זו שפת קודש. זוהי שפת צלילים, הבנויה על הדגשים של חיות, עין וריש. בשפות מערביות אין דבר כזה. כל

אבו-חצידא הוא

יציר השיטה.

אם גנב,

שיישב בבית-הסוהר

הוואוואו זה שטויות, זה פלסטיק, אין לזה כוח תוכני או צלילי וזה לא מעניין. לפי דעתי, השפה הזו, בגלל היותה שפה נפלאה כל-כך, הצמיחה משוררי-ענק.

כמו מי?

גיליתי שיר של אלתרמן, שנכתב בתקופת הסלקציה. שמעתי על העליה הסלקטי בית בשנים 55-56 — הציונים שלחו משלחת למארוקו כדי לבדוק אם אתה מתאים לעלות לארץ-ישראל. אם היו לך שיבעה ילדים, יכולת להעלות רק חמישה. הם מנעו עליית זקנים ואנשים לא-ברייאים.

בטור השביעי מצאתי שיר שהתייחס לי ידיעה, שהופיעה בעיתון וסיפרה כיצד בדקו יהודי בשם דנינו, שהיה קצת צולע, והריצו אותו כדי לבחון את כשירותו. כתב אלתרמן: כן קטע שכזה / גם הוא בל יאמר / גם הוא בל ישכח / דף אילס ואשם / דף ביונו של אב / אשר נותר ניתורו רץ / ותינוקיו רואים דומם — / דף ביונו של אב / אשר שיבת ציון ציחה עליו / קפוז! והוא בעיגולו אץ אץ / בלבבו תפילה לאל עליון / שמע וכה אמר לו אל / רוץ רוץ עבדי דנינו רוץ כי לא תמעד / ערך אני / אם זה החוק לישר-אל יכול נוכל לו שנינו כאחד / רוץ רוץ עבדי דנינו ערך אני / רוץ ואל תיחח / כי אכסה מוסד / אבל לא אכסה עלבון תחיות עמי / אשר זוה נוצץ בדמעך. זה השיר של אלתרמן, אלתרמן הוא

מתופף בר

לאשכנזים יש סונפול על התרבות